

Vastaus valtuutettu Ulla Kaukolan ja usean muun (34) valtuutetun valtuustoaloitteeseen kaupungille testamentatuista ja lahjoitetuista kiinteistöistä

VD/3589/00.02.00.03/2013

KN/NK/LL

Valtuutettu Ulla Kaukola ja 34 muuta valtuutettua tekivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Yksityishenkilöt, yhdistykset yms. testamenttaavat tai lahjoittavat kaupungille omaisuutta. Testamenttiin tai lahjoitukseen sisältyy usein ehto, mihin tarkoitukseen testamentattua tai lahjoitettua kiinteistöä saa käyttää. Mikäli kaupunki vastaanottaa testamentin tai lahjoituksen, on syytä määritellä, sitoutuuko kaupunki, sekä miten pitkäksi aikaa kaupunki sitoutuu noudattamaan testamenttaajan tai lahjoittajan tahtoa omaisuuden käyttötarkoituksesta. Suomen laki ei tunne tarkoitemääräystä sitovassa muodossa, mutta tämä ei aina ole lahjoittajan tai testamenttaajan tiedossa. Mikäli kaupunki ei ole millään tavoin määritellyt asiaa, on vaarana, että vuosien vieressä unohtuu, että kiinteistö on testamentin tai lahjoituksen kautta saatu ja että käyttötarkoitukseen liittyy testamentin tekijän tai lahjoittajan ehto käyttötarkoituksesta.

Teemme aloitteen, että kaupunki selvittäisi,

- mitä testamentattuja tai lahjoitettuja kiinteistöjä ja maaomaisuutta kaupunki (silloinen Helsingin maalaiskunta) on vuodesta 1963 eteenpäin saanut ja mikä on ollut testamentin tai lahjoituksen tekijän tahto kohteen käyttötarkoituksesta.
- onko kaupungilla rekisteriä testamentatuista ja lahjoitetuista kohteista ja mikäli ei ole, niin pitäisikö kaupungin sellainen laatia.
- kuinka kauan testamentin tai lahjoituksen tekijän tahtoa kohteen käyttötarkoituksesta kunnioitetaan.
- kuinka tieto testamentatuista tai lahjoitetuista kiinteistöistä ja maaomaisuudesta välittyy kaupungin päätöksenteossa ja kenellä on vastuu siitä, että tieto välittyy päättävälle toimielimille.”

Kaupunginvaltuusto 26.8.2013 § 16

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää se kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginjohtajan toimiala toteaa vastauksena seuraavaa:

Seuraavassa käsitellään kiinteistön lahjaa koskevaa oikeutta, mutta samat periaatteet koskevat soveltuvin osin myös testamenttiin perustuvaa kiinteistön saantoa. Ennen uuden maakaaren voimaantuloa (1.1.1997) tapahtuneisiin kiinteän omaisuuden luovutuksiin sovelletaan aikaisempia säännöksiä. Vanhan maakaaren aikana voitiin lahjakirjassa pätevästi asettaa monenlaisia ehtoja, jotka sitoivat saajaa. Ehto saattoi luonteeltaan olla lykkäävä tai purkava taikka lahjoitetun omaisuuden käyttöä tai edelleen luovutusta koskeva. Myös kumotussa kuntalaissa säädettiin määrätarkoitukseen saadun lahjan käyttämisestä ja sen rajoituksista. Vanhan kunnallislain 87 §:n mukaisesti kunta esimerkiksi oli velvollinen noudattamaan lahjakirjaan otettuja tarkoitemääräyksiä.

Nykyisestä kuntalaista ei enää vastaavia säädöksiä löydy ja nykyisen maakaaren mukaan lahjakirjaan ei voida pätevästi sisällyttää ehtoja, jotka rajoittavat lahjansaajan luovutuskompetenssia tai kelpoisuutta muulla tavoin oikeudellisesti määrätä kiinteistöä. Nykyistenkin säädösten lähtökohtana on kuitenkin vielä se, että lahjansaajalla ei ole oikeutta poiketa niistä ehdoista, joita antaja on lahjakirjaan liittänyt. Mikäli tästä säännöstä poiketaan, on se perusteltava yleisten lahjaoikeustointa koskevien periaatteiden kautta. Tämä tarkoittaa, että määräyksistä olisi mahdollista poiketa, mikäli olosuhteet ovat lahjan antamisen jälkeen sillä tavoin muuttuneet, ettei tarkoitemääräyksen toteuttaminen enää ole mahdollista.

Päätösvalta uudesta käyttötarkoituksesta kuuluu valtuustolle, ellei toimivaltaa ole delegoitu muulle toimielimelle tai viranhaltijalle. Vantaan kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan toimialan johtosäännön mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungille testamentattujen tai lahjoitettujen varojen hallinnasta ja hoitamisohjeista.

Nykyisen maakaaren nojalla antajalla on edelleenkin mahdollisuus hakea lahjoituksen purkamista, jos katsotaan että lahjakirjaan sisältyvää tarkoitemääräystä on rikottu. Purkuoikeus kuitenkin koskee ainoastaan lahjoittajaa itseään, ei perillisiä ja kanne tulee tehdä vuoden kuluessa siitä kun hän on saanut tiedon purkuperusteesta. Kuntaliiton näkemyksen mukaan koska lahjakirjan voimassaolosta ei ole säädetty aikarajoja, tulisi tapauskohtaisesti voida tarkastella onko lahjakirja täyttänyt tehtävänsä. Tämä koskisi sekä vanhan lain että voimassa olevan lain aikana tehtyjä lahjakirjoja.

Kaupungilla on taloussäännön mukainen tilaluettelo, josta ilmenee kaupungille lahjakirjalla tai testamentilla tullut kiinteistöomaisuus.

Seuraavasta luettelosta selviää kaupungin testamentilla tai lahjakirjalla saama maaomaisuus 1963 jälkeen:

Vuosi	Saanto	Kiinteistötunnus/ Sijainti	Hankintapäätös	Ehto
1962	Lahjakirja	405-4-2/ Hämeenkylä	Kv 25.5.1964 § 26	Tavastby folkskola RN:o 4:1 lisämaaksi
1964	Testamentti	407-2-91/ Korso	Ei löydy	Testamenttaajaa hoidetaan maksutta kotonaan tai sairaalassa, kunta vastaa kiinteistöön liittyvistä velvoitteista, kunta vastaa testamenttaajan hautauksesta ja haudanhoidosta, kunta käyttää irtaimen omaisuuden sosiaalisiin tarkoituksiin.
1967	Lahjakirja	419-1-224/ Kaivoksela	Ei löydy	Lahjoittajat pidättävät itsellään maa-alueella olevan puuston.
1989	Lahjakirja	421-12-468 ja 421-12-469/ Tikkurila	Kv 4.12.1989 § 14 ja Kh 18.12.1989 § 87	Omaisuus on menevä Helsingin Seutulassa sijaitsevalle lastenkodille.
1996	Lahjakirja	421-1-301/ Tikkurila	Kh 16.12.1996 § 63	Lahjoittajalle jää hallintaoikeus tilaan ja rakennuksiin 31.12.1999 asti ja kiinteistön myynnistä saatavat tulot osoitettava sosiaali- ja terveystoimen kehitysvammahuollolle.

Kaupungilla on vireillä kilpailutus maaomaisuuden kirjanpito -ohjelman hankkimiseksi. Tavoitteena on, että kirjanpito-ohjelman avulla saadaan luotua rekisteri lahjakirjalla tai testamentilla tulleesta kiinteistöomaisuudesta.

Kaupunki ei ole saanut maaomaisuutta lahjoituksena vuoden 1996 jälkeen. Mikäli kaupungille nyt tulisi lahjakirjalla tai testamentilla kiinteää omaisuutta, tieto saannosta välittyisi kirjaamon kautta ensin maankäytön-, rakentamisen- ja ympäristön toimialalle ja tarkoitemääräyksen sisältö huomioiden virkamiesvalmistelusta kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Kaupunginhallitus 1.12.2014 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- antaa valtuutettu Ulla Kaukolalle ja usealle muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle kaupunginjohtajan toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus ja
- esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia/esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot: Lakimies Niina Kolju, puh. 09 8392 2150, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi